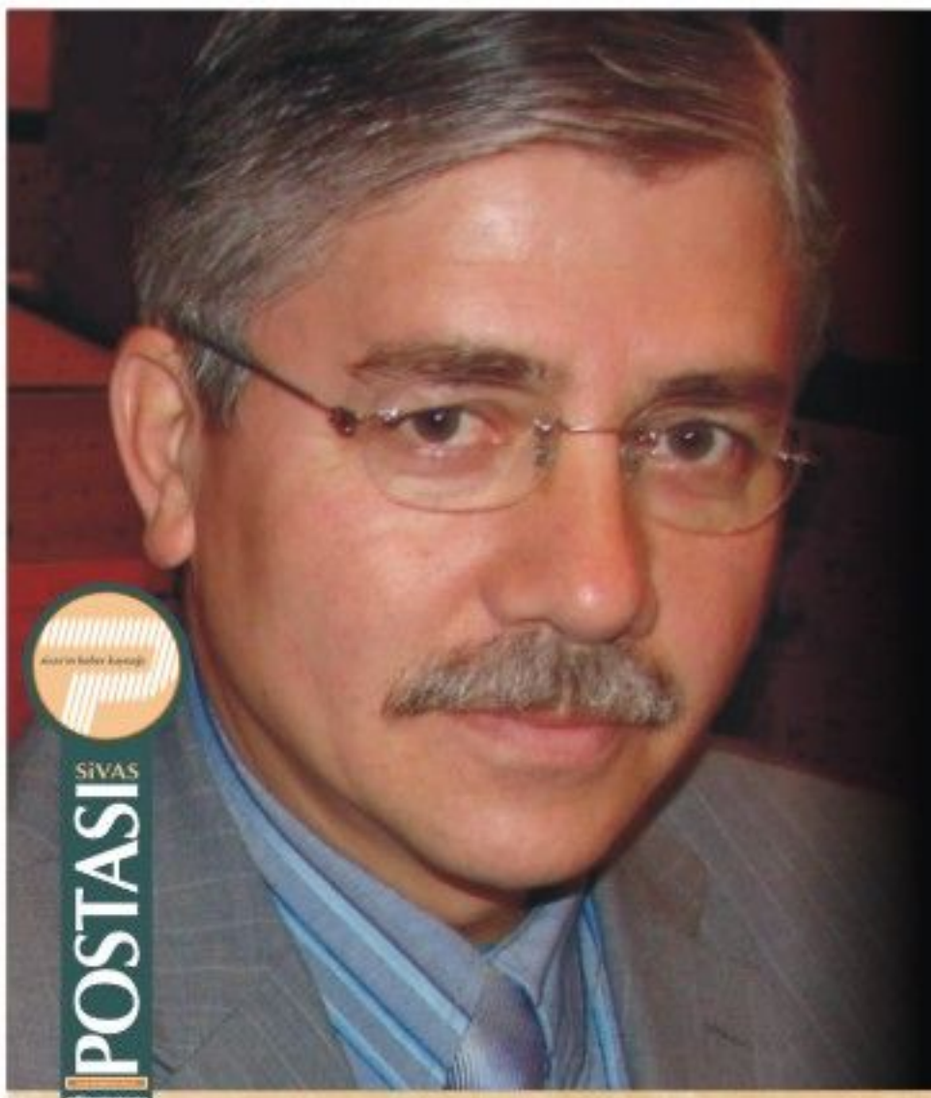

İPOSTASI SİVAS

GÖK MEDRESE UZAY ve BiLiM MERKEZi Sivas'ın Geçmişten Geleceğe Açılan Kapısı... NEDEN OLMASIN!!!

Ayşegül ERGİN
aysgl-ergin@hotmail.com

Hayallerimizi iç cebimize koyarak çıktığımız yolculuğumuzun üçüncü durağındayız. Yine önemli bir konuğumuz var: Erciyes Üniversitesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölüm Başkanı Doç. Dr. İbrahim KÜÇÜK... Bildiğiniz üzere, bu yolculuk bizim için, Sivas'ımız için çok önemli bir yolculuk... Adımlarımızı sağlam atma çabamız bu yüzden... Bu yüzden işin tam içindeki insanlara sorular sormamız... Bu fikir –eğer gerçekleşirse- Sivas, geleceği için çok büyük ve önemli bir iş yapmış olacak. Bizim de geleceğimize güzel bir katkımız olsun istedik. Hiçbir şey yapamasak bile düşüncelerinizde adımlarımızın izi kalacaktır mutlaka ve bir gün birisi çıkıp o izi takip ederek bu hayali gerçekleştirecektir... Yazı dizimizin üçüncü durağına hoş geldiniz... Keyifli okumalar...

A.E. ~ Hocam, ben yalnızca, "Gökevi" desem ve sussam... Sizden, bu kelimeyi duyunca aklınıza gelenleri bizimle de paylaşmanızı istesem, neler söylersiniz?

İ.K. ~ Günümüz şartlarında unutulmaya yüz tutmuş gökyüzünün ve oradaki muhteşem olayların teknoloji yardımıyla insanların önüne sergilenmesi gelirdi aklıma herhalde. Gerçekten, gökyüzündeki muhteşem güzellikteki yıldızların, gezegenlerin ay'ın görüntülerinin bir çeşit sinema sistemiyle kubbe tavana yansıtıldığı bu gösteri merkezleri çok önemli bir eksikliği gideriyorlar.

A.E. ~ Neden önemlidir Gökevi? Bir şehrin –ki bu söyleşi için o şehir, Sivas -, içinde Gökevi de bulunan bir Uzay ve Bilim Merkezine sahip olması o şehir için neleri, nasıl değiştirir?

İ.K. ~ Gökevleri şehirleşmeden kaynaklanan ışık kirliliğinin artması ile farkındalığımızın azaldığı gökyüzünü hatırlatması bakımında çok önemlidir. Aslında hatırlatır ve öğretirken aynı zamanda da insanların eğlenebilmelerine olanak sağlar. Gökevleri özellikle Anadolu kültüründe var olan gök medreseler kavramını da çağrıştıracaktır. O nedenle özellikle Sivas ilimizde bu mevcut ve hem zaten bilim dalı olan Astronomi hem de bilim yapılan yer olarak tanımlanacak ve duyurulacak böyle bir merkezin yapımı çok önemlidir. Bizim en önemli yatırımımız çocuklardır. Onların, özellikle Astronomi konularına olan ilgilerini canlı tutacak ve meraklarını giderecek böyle merkezlerin kurulması şart. Genel olarak şehir halkı için yukarıda da bahsettiğim gibi meraklarını giderecekleri aslında hep başlarının üzerinde doğal haliyle duran gökyüzündeki hareketleri izleyecekleri, öğrenecekleri bir eğlence merkezidir aynı zamanda.

A.E. ~ Ülkemizde yeni yeni kurulmaya başlayan Gökevleri ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

İ.K. ~ Aslında tüm profesyonel ve amatör Astronomi çalışanlarının rüyasıdır bu. İnsanların ilgisini gökyüzüne çekmek; bu doğal laboratuardaki olayları doğru yorumlamalarını sağlamak... Gökevleri, amaca uygun çok değişik mimarilerde ya da bilim merkezlerine bağlı olarak hizmet verme amaçlı kurulmakta. Bunlar aynı zamanda o şehrin bilimsel ve kültürel cazibe merkezlerini oluşturmaktadırlar. Yurtdışındaki örneklere baktığımızda gökevlerinin sayısı ile ülke gelişmişliği ve bilime verilen önem arasında gerçekten bir ilişki olduğu ortaya çıkıyor. Öyle ki bu gökevleri yanında aynı zamanda sanat merkezleri, botanik bahçeleri de yer almakta. Ülkemizde bilim kültürünün yaygınlaştırılması için gökevleri gerçekten bir cazibe merkezidir.

A.E. ~ Peki, dünyanın çok öncelerden tanıdığı, artık neredeyse olmazsa olmazı haline gelen bir eğitim aracı olan Gökevleriyle bizim henüz tanışıyor olmamızı neye bağlıyorsunuz?

İ.K. ~ Daha önce de belirttim. Profesyonel, amatör tüm Astronomi çalışanlarının ve meraklılarının hayalidir gökevleri kurulması. Ancak ülkemizde bu merkezlerin kazandırılamamasının en önde gelen sebebinin kuruluştaki cihazların maliyetinin çok yüksek olması gösterilebilir ama özellikle sayıdaki artışın 2008–2010 aralığına rastlamasını, 2009 yılının Dünya Astronomi Yılı olmasına bağlıyorum.

A.E. ~ Yeri gelmişken -izninizle- şunu da sorayım istiyorum: Diğer ülkelerde faaliyet gösteren Gökevlerinin alabileceği kişi sayısı 1000lerle ifade edilirken; ülkemizdeki en büyük gökevinin 105 kişilik olması konusunda neler söylersiniz? Sizce bu farkın tek sebebi imkanlar / imkansızlıklar mı yoksa bilime, onların bizden daha mı çok ihtiyacı var?

İ.K. ~ Gökevi gerçekten farklı mimaride tasarlanmış bir yapı olmalı. Ulaşımın rahat sağlanabileceği, insanların sıkılmadan hoşça zaman geçirebilecekleri, eğlenebilecekleri bir yer olmalı. Bu açıdan bakılırsa günümüz şehircilik anlayışı ile bahsettiğiniz sayıda insanı içine alabilecek bir gökevi yapımı zaten mümkün görünmüyor. Açıkçası şahsen ben 100 ya da 200 kişilik gökevi binalarını bile yeterli buluyorum. Önemli olan bu merkezlerin sayısının artması... Daha önce de söylediğim gibi burayı bir cazibe merkezi haline getirmek önemli. Öğrenci turları, halk turları ama merkezde gökevinin yanı sıra diğer sosyal aktivite ve ihtiyaçlara yanıt verecek bölüm ve alanlar da mutlaka tasarlanmalı.

A.E. ~ Sivas'ın sahip olduğu muhteşem tarihi medreselerden biri de Gök Medrese... Henüz yenileme çalışmaları devam eden bu eserin –doğal yapısı bozulmamak şartıyla- diğerlerinden farklı olarak kullanılmasını ve söyleşimize konu olan merkezin, eğer teknik açıdan da uygun bulunursa, bu muhteşem medrese ve çevresinde kurulmasını istiyoruz. Bu konuda sizin düşüncelerinizi de öğrenmek isterim. Buyurun hocam, söz sizde...

İ.K. ~ Dediğim gibi gökevlerinin mimarisi farklı olmalı. Böyle muhteşem bir tarihi yapı ile bütünleşik bir mimari tarz harika olur. Yurtdışında da örnekleri var. Bir Avrupa ülkesinde bir kayak merkezinin iki kulesine iki kubbe ile teleskop yerleştirmişler. İnsanlar müze olan bu yapıları gezerken aynı zamanda teleskoplarla gökyüzüne bakıyorlar.

A.E. ~ Bölüm olarak, Gökevleri ile ilgili herhangi bir çalışmanız var mı? Eğer varsa bu konuda da biraz bilgi verebilir misiniz?

İ.K. ~ Biz 10 yıllık geçmişiyle en yeni Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü olarak birçok yeni proje ürettik. Bunları hayata geçirme uğraşısı içerisindeyiz. Özellikle 2009 Dünya Astronomi Yılı etkinlikleri çerçevesinde bazı Kayser'li hayırseverler ve Büyükşehir Belediyesi ile görüşmelerimiz var. Bizim de Kayseri'ye bir gökevi kazandırma projemiz var. Bunun için biraz zamana ihtiyaç duyuyoruz.

A.E. ~ Diyelim ki, bir şehrin yetkili kişileri size geldi ve bahsettiğimiz gibi bir merkez kurmak istediklerini söyleyip, sizden, bölümünüzün bu konuda nasıl ve ne ölçüde yardımcı olabileceğinizi öğrenmek istediler... Onlara neler söylersiniz?

İ.K. ~ Biz, gökevlerinin fiziki yapısından çok işletilmesi ile ilgili destek veririz derdim. Gökevleri profesyonel kişilerce işletilmeli. Bu kişilerin Astronomi bilgisi yanı sıra Fizik, Matematik bilmesi de tercih edilir. Tabi bunun yanında teknisyenlere de gereksinim var. Bizim öğrencilerimiz Astronomi yanında oldukça yüklü Fizik ve Matematik dersleri de alıyorlar. Dolayısı ile mezun öğrencilerimizden gökevlerinde yararlanabiliriz. Hem onlara iş olanağı yaratılmış olur hem de mesela öneriyi yapan yerel yönetimler ise onların halk ile kaynaşması açısından bulunmaz bir fırsat olur. Buraya harcayacakları milyon liraları birkaç senede zaten amorti edeceklerdir.

A.E. ~ Hocam, bu söyleşiyi hangi cümlelerle bitirmek istersiniz?

İ.K. ~ Öncelikle temel bilimler eğitiminin ayrılmaz bir parçası olduğunu düşündüğümüz Astronomi ile ilgili böyle bir söyleşi yapmaktan onur duydum. Temel bilimler içerisinde halka doğrudan, ilk elden ulaşmanın kendini anlatabilmenin ilk aracıdır Astronomi. Bunu yaparken de hem bilimin hem de teknolojinin sunduğu tüm olanaklardan yararlanmak gerekir. Bizim gençlerimiz de yurt dışındaki çağdaşları gibi roket yapabilmeli, uydu fırlatabilmeli. Bunlar için de heyecan ve itici kuvvet gerekiyor. Gökevleri özellikle genç nesil için bunu sağlıyor. Sizin gibi gökevi kurma düşüncesinde olan arkadaşlarımızın çoğaldığını görmek bizi mutlandırıyor. Özellikle 2009 Dünya Astronomi Yılı ile ivme kazanan Astronomi etkinliklerinin artması en büyük dileğimdir. Umarım gün gelir Sivas ilimizde o muhteşem Gök Medrese içerisinde kurulacak gökevini ziyaret ederiz.

A.E. ~ Söyleşimize konuk olduğunuz için teşekkürler...

İ.K. ~ Ben teşekkür ederim.

Gelecek Söyleşinin Konuğu:
Ege Üniversitesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölüm Başkanı
Prof. Dr. Serdar EVREN

